

Проект «Материки. Природа материків.»

Завдання проекту:

- формування навичок роботи з різними джерелами інформації: енциклопедії, довідкова література, Інтернет – ресурси;
- поглиблення, поширення здобутих знань через створення фотовиставки, написання творчих робіт, сенканів, створення тематичних малюнків, виготовлення виробів у техніках декоративно-прикладного мистецтва.

Вид проекту: інформаційно-пошуковий.

Форма роботи: групова.

Тривалість: 3 тижні.

Лист подорожі:

Любий друже!

Запрошую тебе взяти участь у проекті «Материки. Природа материків.». Ми вирушаємо у захопливу та цікаву заочну мандрівку, щоб розширити знання про материки.

Щоб подорож була цікавою і подарувала багато нових вражень, постарайся більше дізнатися про материки.

Весь зібраний тобою матеріал про материки ти оформиш у спеціальну папку, яка буде твоєю помічницею на захисті проекту.

Бажаю тобі захопливих вражень та веселої подорожі!

Твій порадник, помічник та керівник проекту – Любов Михайлівна!

План реалізації проекту

1. Збирати матеріал з теми, екскурсії до сільської і шкільної бібліотек.
2. Створювати тематичні малюнки, виготовляти вироби у техніці декоративно-прикладного мистецтва.
3. Читання літератури про материки і природу материків.
4. Написання сенканів про материки.
5. Пошук і перегляд відеоматеріалів про материки.
6. Оформлення дитячих робіт в ілюстративну збірку.
7. Підготовка до захисту проектів.
8. Презентація проектів перед учнями школи і вихованцями дитячого садка, перед батьками.
9. Фотозйомка роботи над проектом.

Проект. Материки. Природа материків.

Тема. Захист проекту: «Материки. Природа материків.»

Мета. Формувати уявлення про материки, різноманітність рослинного і тваринного світу материків, сприяти умінню читати мапу і працювати з нею, розвивати пізнавальний інтерес, уміння працювати з додатковою літературою, виховувати спостережливість, любов до природи.

Обладнання: проекти, презентація фотографій, тексти для читання, ілюстрації, малюнки.

Тип проекту: інформаційно-пошуковий.

Захист проекту

I. Організаційна частина.

Учитель.

Любі діти, у наш клас

Завітали гості щирі.

Привітайте в добрий час

Гостей посмішкою й миром.

Учні.

Ми вам раді, добрі люди,

І вітаєм щиро вас.

Та запрошуєм ласкаво

На урок в 4 клас

II. Основна частина.

1. Повідомлення теми і мети. Мотивація навчальної діяльності.

- Сьогодні на уроці ви захищатимете свої проекти «**Материки. Природа материків.**».

Уявимо, що кожен з вас природодослідник і відправляється у мандрівку на кораблі. Розкажіть, яку цікаву інформацію про материк ви відшукали.

Якщо подивитися на Землю з космосу, можна побачити, що блакитні води океанів займають більше простору, ніж суша. І тому правильніше було б назвати нашу планету не Землею, а Океаном.

Давньогрецький вчений і філософ Аристотель уважав, що вода розчиняє гірські породи на суші й утворює пустоти, провали. У них потрапляє вода, і так утворюються моря та океани. А ті ділянки, що не провалились, і є сушею та горами.

Так уявляли нашу планету в давнину. Минув час, та дослідження будови Землі триває і досі. Понад 100 мільйонів років тому всі материки являли собою єдину сушу – суперматерик Пангею. Можна сказати, що зараз ми живемо на обломках Пангеї, які розійшлися в різні боки. Відбулося це через рух літосферних плит. Розколюючись і переміщуючись, а іноді і знову з'єднуючись, материки застигли у звичайному для нас положенні. Проте цей рух не припиняється і донині.

2. Постановка проблеми.

- Тож сьогодні ми помандруємо різними материками Землі. Що ж таке материк? Скільки материків існує? На якому з них ми живемо? Чи є різниця між континентом і материком?

3. Звіти творчих груп.

1 група - Євразія

- Він складається з двох частин – Європи та Азії. Він займає 2/3 частини всієї суші. Це єдиний материк, що омивається чотирма океанами. На ньому можна було б розмістити одразу три материки – Північну Америку, Південну Америку і Австралію.
- На півночі Євразії - вічні сніги, лід.
- На півдні – жаркі краї. Коли на сході материка настає ранок, то на Заході – ще ніч.
- В Євразії найбільша кількість островів, морів, озер, річок, вулканів.
- На території материка простяглися найвищі гори земної кулі – Гімалаї. З найвищою у світі гірською вершиною – Еверест (Джомолунгма).
- У Євразії знаходиться найглибше озеро світу — Байкал, найбільше озеро — Каспійське; найменше море в світі — Мармурове і саме мілке — Азовське.
- На цьому материка різноманітний рослинний та тваринний світ. Наша країна – Україна знаходиться на цьому материка – в центрі Європи.

Сенкан

Євразія

1. Євразія
2. Найбільша, рідна
3. Омивається, живе, захоплює
4. Вивчатиму тебе з цікавістю,
5. Материк.

Загадки

<p>1. Він такий смугастий,
Він такий ікластий,
Найстрашніший у тайзі,
Перед ним тремтять усі,
Як роззявить пащу: игрр!
Називають звіра ... (Тигр)</p> <p>2. У хаті зачинилася,
Тихенько причаїлася,
Та сидить німа від страху.
Ви впізнали ... (Черепашка)</p> <p>3. Він «пустелі корабель»,
Хоч не бачив моря зроду.
По пустелі ніч і день
Він бреде, не п'ючи воду. (Верблюд)</p> <p>4. Клишоногий, волохатий,
влітку спритний та завзятий,
ну а взимку, лежебока,
у барлозі гріє боки. (Ведмідь)</p> <p>5. Вдалині посеред ночі
засвітилися хижі очі.
Від його пісень у звірів
морозець біжить по шкірі. (Вовк)</p> <p>6. Птах поважно походжає,</p> | <p>у хвості квітник ховає.
Як розпустить він хвоста,
наче ружа зацвіта. (Павич)</p> <p>7. Відкриваються щоночі
Величезні її очі.
Землю темрява вкрива-
Полювать летить ... (Сова)</p> <p>8. Понад хмарами літає,
пильно здобич виглядає.
Як побачить її — вмить
камінцем униз летить. (Орел)</p> |
|---|--|

2 група – Африка (ширина – 7500 км, довжина – 8000 км)

Перші її поселенці Ще у печерах жили. "Афри" печери ці звались Й Африці назву дали!

Це другий за розміром материк на Землі (від латинської "африкус" — безморозний, той, що не знає холоду). Африка найспекотніший материк нашої планети.

- Африка – улюблениця сонця. Цей материк поділений екватором навпіл. Одна частина його розташована в північній півкулі, а друга – в південній. Сонце завжди стоїть високо над головою і весь рік гріє дужче, ніж у нас в Україні.

По обидва боки від екватора простягаються ліси. Висота дерев у них сягає 16-поверхового будинку.

- В Африці ніколи не буває снігу. Він лежить тільки на вершині найвищої африканської гори – Кіліманджаро.

- На півночі Африки розкинулася найбільша пустеля землі – Сахара. Цю найбільшу пустелю земної кулі — Сахару, перетинає найдовша на планеті річка Ніл. Пісок тут нагрівається так, що в ньому можна пекти яйця. Верблюди, які живуть у цій пустелі, можуть обходитися без води більше двох тижнів, тому люди мандрують саме на верблюдах по пустелі.

- В африканських степах живе страус – найвищий птах і найкращий бігун. Він не вмє літати, але бігає швидше автомобіля.

В окремих африканських країнах роками не випадає жодної краплини дощу, а в інших щодня бувають зливи.

- Тут можна побачити як виходить на полювання найпрудкіший хижак – гепард.
- На території материка росте найтовстіше дерево – баобаб (діаметр 54,5м)
- Також росте унікальна рослина з найдовшим листям – вельвічія.
- У саванах живе найбільша суходільна тварина – слон (заввишки 3,2м, вага – 5,5т).

Сенкан

Африка

1. Африка
2. Найтепліша, різноманітна
3. Перетинає, утворює, контрастує
4. Непроглядна стіна тропічних лісів
5. Материк, що не знає холоду.

Загадки

<p>1. Вушка ріжками стирчать,
Довгі ніжки кудись мчать,
Ці тварини – вищі за всіх –
В Африці всі знають їх. (Жирафа)</p> <p>2. Велетенське сіре тіло,
Всю травичку свіжу з'їло,
Розлякає геть усіх
Його грізний носик – ріг! (Носоріг)</p> | <p>3. Родичами в нього – поні,
Статні, гарні, добрі коні,
Чорна – біла одежина,
В смужечку боки і спина. (Зебра)</p> <p>4. Здивувалась дітвора
«Це тварина чи гора?
Як же їсть він, як він п'є?»
А для цього хобот є! (Слон)</p> |
|--|--|

3 група - Північна Америка

Береги материка Північної Америки омивають води трьох океанів: Північного Льодовитого, Тихого та Атлантичного. Майже відокремлений екватором від Південної Америки материк Північна Америка. Він — третій за величиною на Землі. Тут найродючіші в світі ґрунти.

- У північних морях плавають айсберги.
- А у південних теплих водах різноманітний дивовижний світ тропічних рослин.
- На заході простяглися високі гори – Кордільєри.
- А на сході – низькі Аппалачі. Між ними розкинулися рівнини.
- По материкуну протікає одна з найбільших річок світу – Міссісіпі.
- Найбільший острів з чарівною назвою – Гренландія (площа 217 тис. км.)
- У Північній Америці водяться бізони, сірі ведмеді, гримуча змія, пума.

Сенкан

Північна Америка

1. Америка
2. Північна, загадкова
3. Омивається, захоплює, живе
4. Цікавлюсь тобою я щодня,
5. Новий світ.

Гра «Закінчи речення»

1. Північна Америка розташована у півкулях... (Західній і Північній)
2. Омивається океанами... (Тихим, Атлантичним, Північним Льодовитим)
3. Розташована в теплових поясах... (Помірному, жаркому, холодному)
4. Найбільша річка... (Міссісіпі)
5. Найбільше озеро... (Ері й Онтаріо)
6. Найвищі гори... (Кордильєри, (Мак-Кинли))
7. Найбільша за площею країна... (Канада, Оттава)

4 група - Південна Америка

- Наступний материк має форму трикутника.
- Від спекотних районів екватора до холодних океанічних вод біля Антарктиди.
- На заході височать Мідні гори – Анди. В Андах багато вулканів, які часто вивергаються.
- У центрі та на сході величезні рівнини. Найбільша з них Амазонська. По ній протікає найповноводніша річка світу – Амазонка. Тут знаходяться найвищі на Землі вулкан і водоспад, найсухіша пустеля. Цей материк є батьківщиною картоплі, помідорів, кукурудзи, арахісу, бавовни й ананаса.
- На материку ростуть дивовижні рослини – дерево – Гевея, із соку якого виготовляють гуму, кавове дерево, трава банан
- У річках водяться крокодили, водяні змії – анакondi. - На цьому материку живе найменша пташка світу – колібрі. - В річках водяться хижі риби – піраньї.

Сенкан

Південна Америка

1. Америка
2. Південна, найвологіша
3. Розташовується, дивує, омивається
4. Захоплююся дуже я тобою,
5. Континент.

Вікторина

1. Яка найбільша рівнина? (Амазонська низовина)
2. Найвища гора? (Аконкагуа ≈ 7000 км)
3. Найбільша річка? (Амазонка)
4. Найбільше високогірне озеро? (Тітікака 3800м)
5. Найбільша країна? (Бразилія, столиця Бразилія)
6. Корисні копалини? (Нафта, природний газ, вугілля, руди)
7. Найбільший водоспад? (Анхель, вода падає з висоти 1 054 м)

5 група - Антарктида

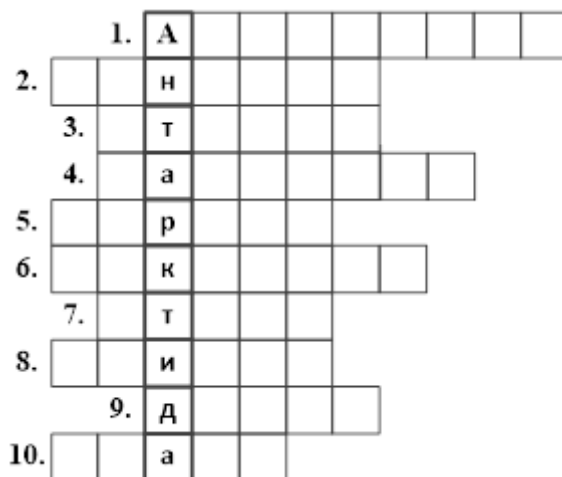
- Навколо Південного полюса розташувалася Антарктида – материк, де протягом усього року не тануть сніги, де літо у січні, а зима – у липні.
- Весь материк укритий товстим шаром льоду. Лід такий товстий, що коли б ви захотіли пройти таку саму відстань пішки, то на це знадобилося б не менше 2 годин.
- Як тільки не називають Антарктиду: "королева холоду", "безлюдний континент", "край Землі"... Це велетенська льодова пустеля. Тут можна побачити тільки один схід та один захід Сонця на рік. Тут зареєстровані найнижчі температури повітря на Землі.
- На узбережжі морів і океанів живуть пінгвіни – постійні мешканці материка. Пінгвіни – птахи, але літати вони не вміють, зате дуже добре плавають. А ще відзначаються тим, що турботливо ставляться до своїх пташенят. У них є, навіть, «дитячі садки»
- У морях живуть морські котики, тюлені.
- Влітку на острови прилітають птахи – альбатроси.
- На території цього материка розташоване найпрозоріше море Ведделла (видно дно до глибини 76м) На ньому майже немає рослинності і тварин. Тільки в деяких районах зустрічаються лишайники, водорості.. тут живуть пінгвіни, буревісники, поморники. Постійного населення тут немає. Справжніми господарями континенту є науковці з різних частин світу. Людина знає вже багато про природу материка, та багато ще не розкрито.

Сенкан

Антарктида

1. Антарктида
2. Далека, найхолодніша
3. Зберігає, не належить, захоплює
4. Місце зосередження світового запасу прісної води
5. Континент миру

Відгадайте кросворд

1. Найменший материк на Землі? (Австралія)
2. Найбільший сумчастий звір? (Кенгуру)
3. Африканський найбільший птах? (Страус)
4. Столиця Австралії? (Канберра)
5. Головна річка Австралії? (Муррей)
6. Вічнозелена рослина, яка є символом Австралії? (Евкалипт)
7. Група тварин, тіло яких вкрито пір'ям? (Птахи)
8. Звір, який розмножується, відкладаючи яйця? (Єхидна)
9. Найбільший хижак Австралії? (Динго)
10. Сумчастий звір? (Коала)

6 група - Австралія

- Це найменший і найвіддаленіший від інших населених материків куточок Землі. Це материк, де все "навпаки": у липні тут зима, і у січні — літо. Дерева Австралії скидають не листя, а кору. Тут водяться звірі, які вилуплюються з яєць — качкодзьоб і єхидна. Австралія — найсухіший материк Землі, пустелі займають близько його половини.
- Якщо Євразія найбільший материк, то Австралія – найменший. На півдні там холодніше, чим на півночі.
- Тільки в лісах Австралії не можна сховатися від променів пекучого сонця, адже листки дерева – евкаліпта розміщені так, що не захищають від сонячних променів.
- Там, де замало води, ростуть пляшкові дерева. У стовбурі такого дерева можна просвердлити дірочку, і чиста вода поллється у відерце.
- Якщо на інших материках яйця відкладають лише птахи та плазуни, то в Австралії – і деякі звірі, наприклад, качконос і єхидна.
- Тільки в Австралії у звірів є сумки, в яких вони носять своїх дітей. Найбільш цікаві з них – кенгуру та кумедний ведмедик коала. Кенгуру пересувається на двох задніх лапах, і не ходять, а дуже швидко стрибають.

- Австралія – материк, де колись не було хижаків. Тепер там живе дикий собака динго. От який незвичайний цей материк Австралія.

Сенкан

Австралія

1. Австралія
2. Найменша, найсухіша
3. Дивує, зберігає, віддаляє
4. Дивуєш мене, земля, де все «навпаки»,
5. Царство сумчастих.

Гра «Закінчи речення»

1. Австралія розташована у півкулях... (Східній, Південній)
2. Материк омивають океани... (Індійський, Тихий)
3. Головна річка – ... (Муррей)
4. Найдовша річка – ... (Дарлінг)
5. Найбільше озеро – ... (Ейр, солоне, мертве)
6. Найвища гора – ... (Костюшко, 2 230 м)
7. Корисні копалини – ... (залізні, алюмінієві, мідні, уранові руди, кам'яне і буре вугілля, нафта, газ)
8. Розташована країна – ... (Австралійський Союз)
9. Столиця Австралії – ... (Канберра)

Фізкультхвилинка

Рано-вранці крокодили	Теж зарядку там робили.
На зарядку всі ходили,	Слон поволі, наче робот,
А за ними вирушали	Раз і два, і три, й чотири –
Тигри, леви і шакали.	Присідали крокодили.
Поспішали кенгуру,	Лиш ледачі бегемоти
Несли в торбах дітвору.	Не вилазили з болота.
Антилопи і горили	4. Завдання для груп.

1. Гра «Загадки – відгадки»

- Відгадайте загадку та отримайте конверт із пазлами. Складіть із частинок свій материк.

1. Там дивні рослини,
Там міднії гори.
А річка тече,
Широченна , як море. (Південна Америка)
2. Все як диво тут сприймаю я
Незвичайна ця (Австралія)
3. Чи насправді так, чи може сон це,
Наче казка, неповторний дивний світ.
Цей материк – улюблениця сонця
Де бував чудовий лікар Айболить. (Африка)
4. Відкритий був він
Випадково –
Той світ , що називають
Новим. (Північна Америка)
5. У будь-яку погоду все навкруги із льоду. (Антарктида)

2. Гра « Відгадайте мене»

1. Я - найбільший материк , що складаюся з двох частин. (Євразія).
2. Я – материк , що знаходиться в східній півкулі, мої береги омиваються водами Індійського та Атлантичного океанів. (Африка)
3. Я- материк , на якому знаходиться південний полюс. (Антарктида)
4. Я – невеликий материк, що знаходиться в східній півкулі. (Австралія)

3. Гра: На який із материків нам потрібно взяти такі речі?

(парасольку, валянки, літак, пляшку з водою, панаму)

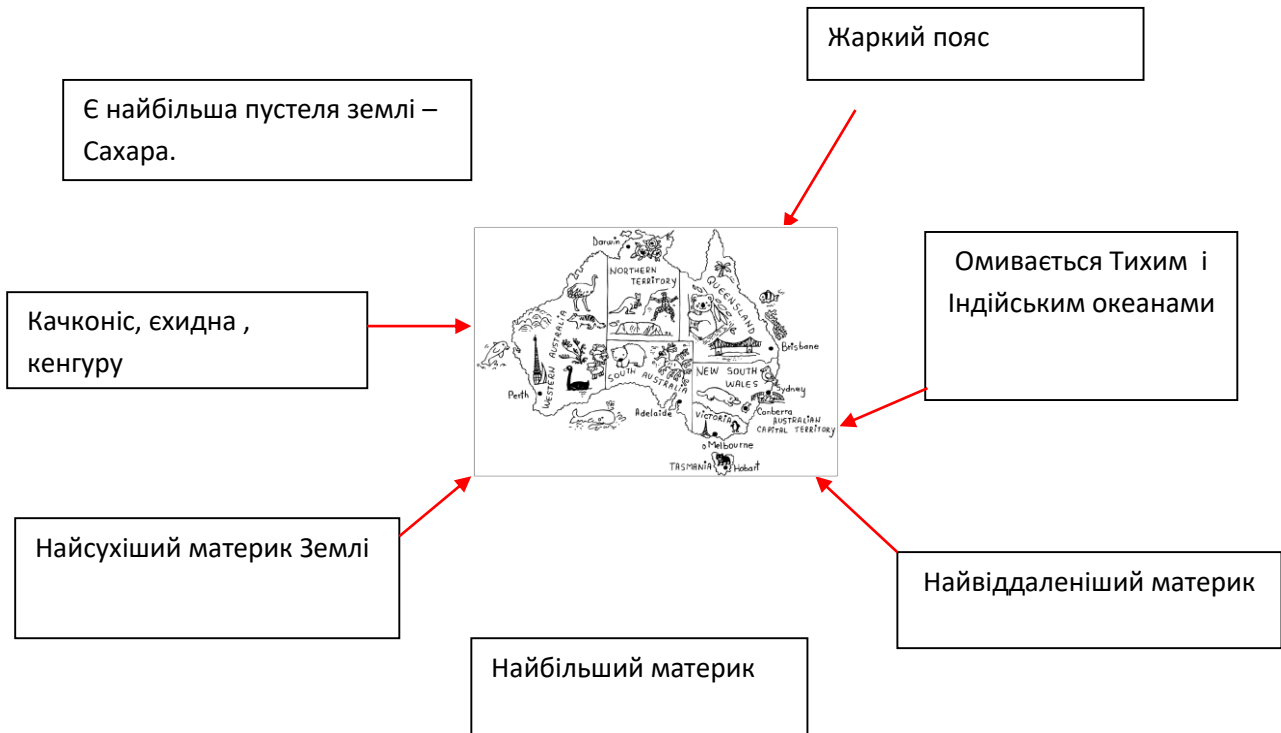
На дошці записуються відповіді учнів в таблиці. Приймаються всі відповіді дітей, навіть неправильні.

Назви речей	Назва материка	Ми знаємо
парасолька	Південна Америка	Найвологіший материк
валянки	Антарктида	Найхолодніший материк
літак	Євразія	Найбільший материк
воду	Австралія	Найсухіший материк
панаму	Африка	Найжаркіший материк

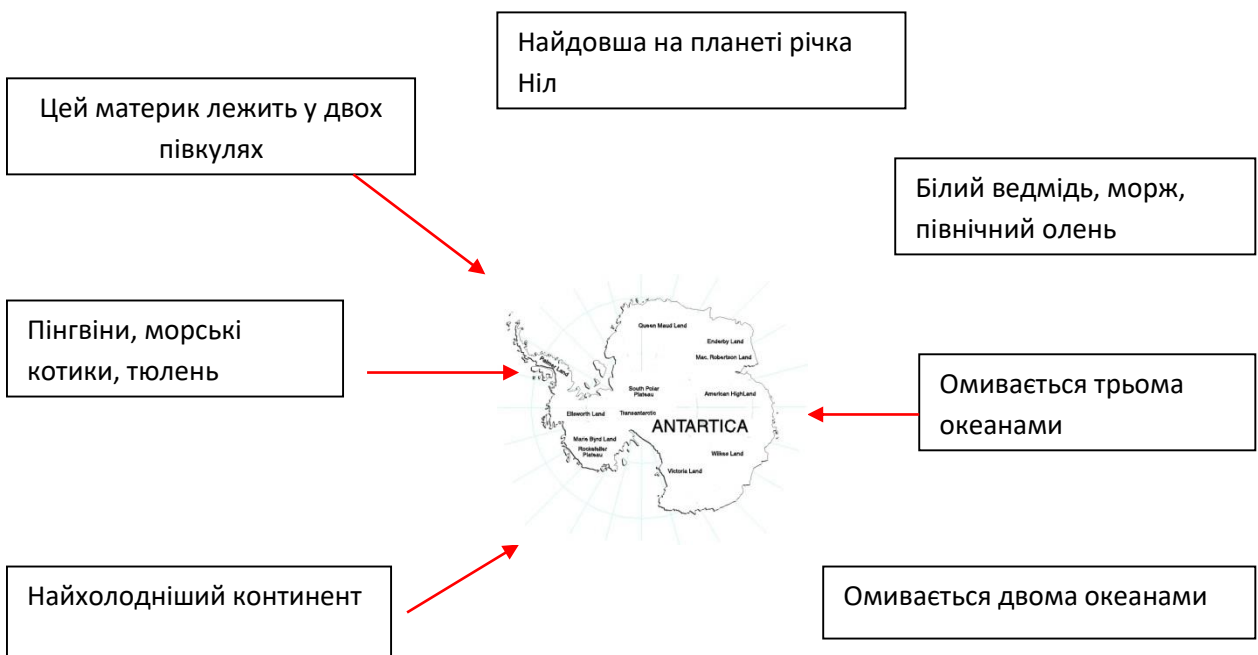
4. З'єднай стрілками з материком тільки правильні твердження.

З'єднай стрілками з материком тільки правильні твердження.

З'єднай стрілками з материком тільки правильні твердження.

З'єднай стрілками з материком тільки правильні твердження.

Бізони, сірі ведмеді, гримуча змія, пума.

Третій за величиною материк

Другий за величиною материк

Тут найродючіші в світі ґрунти

Омивається Північним Льодовитим океаном

Баобаб, фінікова пальма, ліана

Legend: Bermuda, Canada, Greenland, Mexico, St. Pierre and Miquelon, United States

З'єднайте стрілками з материком тільки правильні твердження.

Омивається Тихим океаном

Найменший континент

Знаходиться у Західній півкулі

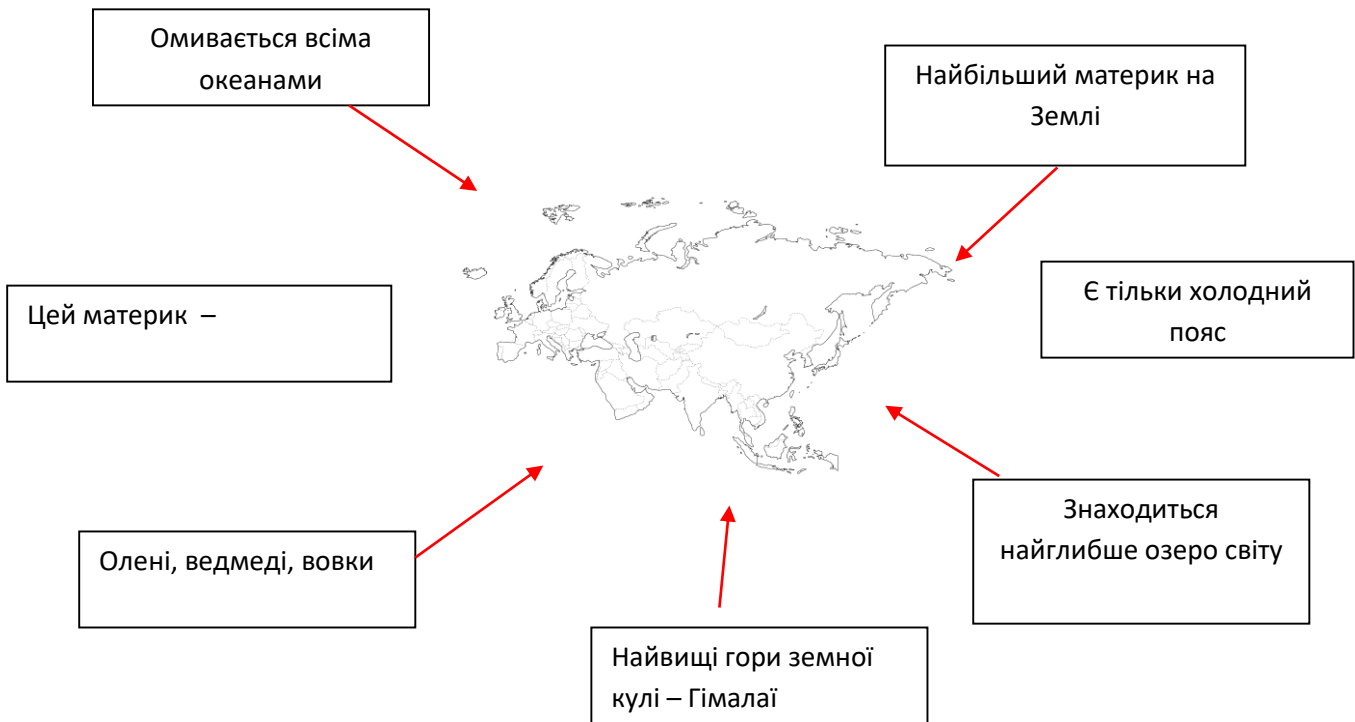
На узбережжі морів і океанів живуть пінгвіни

Анаконда, крокодил, мурахоїд

Цей материк схожий на трикутник

Legend: Argentina, Bolivia, Brazil, Chile, Colombia, Ecuador, Falkland Islands, French Guiana, Guyana, Paraguay, Peru, Suriname, Uruguay, Venezuela

З'єднай стрілками з материком тільки правильні твердження.

5. Робота з картою, контурною картою, знайти:

Найбільший острів на Землі (Гренландія)

Найповноводнішу річку Землі (Амазонка)

Українську наукову станцію в Антарктиді (Академік Вернадський)

Найбільше на Землі озеро-море (Каспійське)

Найглибше озеро світу (Байкал 1642 м)

Найвищу гору на Землі (Еверест (Джомолунгма) 8848м)

Найдовшу в світі річку (Амазонка)

Гра «Що? Де? Коли?»

1 група (Євразія, Африка)

1. Який океан найхолодніший? (Північний Льодовитий)
2. Який материк найбільший? (Євразія)
3. Який материк найменший? (Австралія)
4. Який океан найбільший? (Тихий)
5. Який материк найхолодніший? (Антарктида)
6. Який океан найменший? (Північний Льодовитий)
7. Який материк найжаркіший? (Африка)

2 група (Північна і Південна Америка)

8. Який материк найвищий? (Антарктида)
9. На якому материку розташована пустеля Сахара? (Африка)
10. Найбільший острів на Землі (Гренландія)
11. На якому материку протікає річка Амазонка? (Південна Америка)
12. Яка основна річка Австралії? (Моррей)
13. Яка країна розташована на материку Австралія? (Австралійський союз)
14. Українська наукова станція в Антарктиді (Академік Вернадський)

3 група (Антарктида, Австралія)

15. Найбільше на Землі озеро-море (Каспійське)
16. Найглибше озеро світу (Байкал 1642 м)
17. Найвища гора на Землі (Еверест (Джомолунгма) 8848м)
18. Найдовша в світі річка (Амазонка)
19. На якому материку розташовані найвищі гори світу Гімалаї? (Євразія)
20. Які найбільші гори материка Північна Америка? (Кордильєри)
21. На якому материку розташовані гори Анди? (Південна Америка)

III. Підбиття підсумків.

- Про що нове, цікаве і незвичайне дізналися на уроці?
- На якому з материків хотіли б побувати і чому?
- Оцініть роботу групи.

IV. Домашнє завдання

Розкажіть рідним, що ви знаєте про природу материків і океанів.